รูปแบบการดำเนินงานคลินิกทัศนมาตรศาสตร์

พรพัชรินทร์ วงศ์สายศรี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2560

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบการดำเนินงานคลินิกทัศนมาตรศาสตร์

A MODEL OF OPTOMETRY CLINIC

พรพัชรินทร์ วงศ์สายศรี 5636531 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: สมชาติ โตรักษา, พ.บ., อ.ว. (เวชศาสตร์ป้องกัน-สุขภาพจิตชุมชน), นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์, Dr.P.H. (PREVENTIVE CARE)

บทคัดย่อ

ทัศนมาตรศาสตร์ เป็นวิชาชีพการประกอบโรคศิลปะที่เกี่ยวข้องกับตาและโครงสร้างที่เกี่ยวข้องตลอดจนสายตา ระบบการเห็น และการประมวลผลของระบบการเห็นในมนุษย์ ปัญหาคือ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่ดี ทั้งด้านปริมาณงาน คุณภาพงาน เวลาและแรงงานที่ใช้ ความไม่พึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และด้านเศรษฐศาสตร์ แนวทางการแก้ปัญหาคือการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานที่ดีและเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น การศึกษานี้มีจุดประสงค์เพื่อจัดทำรูปแบบการดำเนินงานคลินิกทัศนมาตรศาสตร์ ตามหลักวิชาการ ในบริบททั่วไป ที่สามารถนำไปดำเนินการในพื้นที่ทั้งหลาย ให้ประสบความสำเร็จสู่ความยั่งยืน ด้วยทรัพยากรที่มีอยู่ และเพื่อเตรียมความพร้อมในการนำรูปแบบที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการ เป็นการศึกษาจากหนังสือ ตำรา งานวิจัย อินเทอร์เน็ต แนวปฏิบัติที่ดี และผู้เชี่ยวชาญด้านคลินิกทัศนมาตรศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า รูปแบบการดำเนินงานคลินิกทัศนมาตรศาสตร์ที่จัดทำขึ้นประกอบด้วย 37 หลักการมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 60 ตารางเมตร ห้องตรวจ 1 ห้อง มีนักทัศนมาตรศาสตร์ พนักงานสนับสนุนด้านการบริการ ที่มีบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีระบบงานที่ครบถ้วนทั้ง 4 ระบบ มีผังการไหลเวียนตามมาตรฐาน 9 กิจกรรมหลัก ของระบบการบริการที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติ ใช้ผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง การนำรูปแบบที่จัดทำขึ้นไปดำเนินงาน เน้นให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน จำแนกเป็น ระยะเตรียมการ ระยะดำเนินการ ระยะประเมินผลและพัฒนา และระยะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการเตรียมความพร้อมการนำรูปแบบที่จัดทำขึ้น ไปดำเนินการ เลือกมหาวิทยาลัยรังสิต ใช้การวิจัยพัฒนาเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เสนอให้พัฒนา ต่อไป ให้ได้ “ตัวแบบ” ของคลินิกทัศนมาตรศาสตร์ที่ดี และมีประสิทธิภาพสูงยิ่ง ๆ ขึ้น ด้วยแนวคิดหลักการและวิธีการของการพัฒนางานตามภารกิจหลักสู่งานวิจัย

คำสำคัญ: ทัศนมาตรศาสตร์ / การพัฒนารูปแบบ / วิจัยพัฒนาเชิงทดลอง / การพัฒนางานตามภารกิจหลักสู่งานวิจัย / การพัฒนาที่ยั่งยืน

Copyright by Mahidol University

197 หน้า

A MODEL OF OPTOMETRY CLINIC

PORNPATCHARIN WONGSAISRI 5636531 PHPH/M

M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

THEMATIC PAPER ADVISIORY COMMITTEE: SOMCHART TORUGSA, M.D., THAI BOARD OF PREVENTIVE MEDICINE, NITHAT SIRICHOTIRATANA, Dr.P.H. (PREVENTIVE CARE)

ABSTRACT

The Optometry is one of the medical professions, which especially examines the eye and related structures, including vision, visual system and processing systems of the human vision sight. The previous performance result is not good with quantity of work, quality of work, time and labor, dissatisfaction of relations, and economic problems. Approach to solve the problem is to develop good patterns and facilitate quality and operating efficiency. The purpose of this study was to find an academic working model of the operation in the Optometry Clinic in the general setting, which will lead to sustainable success and could be applied anywhere to put the developed working model into real action. This was a descriptive study from text books, research, good practices, and Optometry expertise. The data analysis used was content analysis and descriptive statistics. The result of this study indicates that the developed working model in the Optometry Clinic consists of the principles of the model, model structure and the application of the working model into the operation. The format operation optometry clinic is established consisting of 37 principles. The area space is not less than 60 square meters with 1 examination room, including effective optometrist, and service support staffs are necessary in the human resources structure. There are 4 complete systems included flow chart according to the standard 9 main activities of system which focus on clear writing, easy to follow and the patient to be the service center. Turning the developed system into practice should emphasize continuity and sustainable development, which could be divided into the preparation period, operating period, evaluating period, and sustainable development period. Applying the developed working model for Rangsit University, experimental research with a case and control group was employed. Collecting the results, before and after the experimental research created reliable results, in order to continue a sustainable and good working model, which can be expanded into other departments.

KEY WORDS: OPTOMETRY / MODEL DEVELOPMENT / EXPERIMENTAL DEVELOPMENT RESEARCH / WORKING ROUTINE TO RESEARCH DEVELOPMENT / SUSTAINABLE DEVELOPMENT

197 pages

Copyright by Mahidol University